ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 5 კაპ. — შაბათი, 16 მკათათვე 1916 წ. — № 157

საქართველო

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9—3-მდე.
ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.
რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.
ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ, редакція „Сакартвело“, поч. ящикъ № 76

განცხადების ფასი
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით [illegible] კნელზე—10 კ., კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა [illegible] ქონი პეტიტი 1 გვ. ღირება 40 კ. 4-ზე 20 კ., ტექსტში—60 კ. სამგლოვიარო განცხადება თითოჯერ ზომით 15×2 ღირს 4 მ.; 20×2 ღირს მ., 25×2 ღირს 7 მ. 4 საათის შემდეგ (მიიღება მხოლოდ ა. კალანდაძის სტამბაში ელ. 1 მ. მეტი.
დამატებიანი № ღირს ყველგან 7 კაპ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი

წელიწადი მეორე. **საქართველო** წელიწადი მეორე.

ფასი ფოსტით ღირს: ყოველ-კვირეულ სურათებიან დამატებით ერთის წლით 8 მ. 50 კ. 6 თვით—4 მ. 50 კ. 3 თვით—2 მ. 40 კ. 1 თვით—80 კ. თვიურად ხელის მოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველიდან პირ-მდე.
პრისიზით: წლიურად—10 მ. ხელის მოწერისას 5 მ. 1 თიბათვიდან—9 მან.
სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივის ზომისა ღირს 3 მან. ნაშუადღევის 4 საათის შემდეგ 4—მან.
გაზეთის კანტორა ღიაა დილით—9—3 საათამდე საღამოთი—5—7 საათამდე.
ფოსტის მისამართი: Тифлисъ. Московская ул. № 4, домъ Габаева. Почтовый ящикъ № 76.
რედაქტორ-გამომცემელი **ხანდრო შანშიაშვილი.**

სამშაბათს, მკათათვის 12-ს, სოფელ დიღომში გარდაიცვალა

სარა (სალომე) იოსების ასული სონღულაშვილისა

რასაც გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ განსვენებულის შვილნი: **თეოფანე, იოანე მღვდელი, გრიგოლ მღვდელი, იროდიონ თომას ძე სონღულაშვილები და ქეთევან თომას ასული გძელიშვილისა.**

დაკრძალვა მოხდება დღეს, წირვის შემდეგ, **სოფელ დიღომში.**

(1-264-1)

გულდათუთქულნი და თავზარდაცემულნი მშობლები, **ანა ანდრიას ასული და ვასილ სპირიდონის ძე, და, ბაბილინა, ძმები ვასიკო და კაკო და დეიდა ნადეჟდა ბარკალაიები** უღულითადესის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ მათი უძვირფასესის და უსაყვარლესის გარდაცვალებული

თამარა ვასილის ასული ბარკალაია

სულის მოსახსენებლად დანიშნულია ორმოცის წირვა და პანაშვიდი კვირას 17 მკათათვეს, კუკიის სასაფლაოს წმ. ნინოს ეკლესიაში.

წირვა დაიწყება დილის ათ საათზე.

(1-265-1)

კახელ მევენახეთა საზოგადოება

„კახეთი“-ს გამგეობა

ამით აცხადებს საზოგადოების წევრთა საყურადღებოდ, რომ 30 მკათათვეს, ქ. თბილისში, საზოგადოების კანტორაში (გოგოლის ქ. № 63), დილის 10 ს., დანიშნულია

საგანგებო კრება

განსახილველი საგნები:

1) წესდების შესწორებათა პროექტის განხილვა.
2) მოხსენება თელავში სახლის აშენების შესახებ.
3) არჩევნები: გამგეობის წევრის, ერთი კანდიდატისა, ღ სარევიზიო კომისიის სამი წევრისა და
4) მიმდინარე საკითხები.

ალნიშნული კრება, რომელიც დანიშნულია ნაცვლად 7 მკათათვის არ შემდგარი კრებისა, კანონიერია რამდენი წევრიც უნდა დაესწროს.

(2-180-1)

ხარფუხის საზოგადო კლუბი

(მიხეილის პროსპექტი № 131, საზაფხულო შენობაში)

შაბათს, 16 მკათათვეს, ქართველ არტისტების მიერ წარმოდგენილი იქნება

ბაიყუში

კომ. 2 მოქ. ცაგარლისა

წარმოდგენაზე შესვლა უფასოა. სტუმრები საზოგადო წესით.

(1—181—1) **დასაწყისი საღამოს 9 საათზე.**

პირველ ხარისხოვანი რესტორანი

კაფე პარიზი

ახლად მოწყობილი მსგავსად სატახტო ქალაქთა რესტორანებისა.

(სასახლის ქუჩაზე „ახალ კლუბის“ ქვეშ)

სიცხისაგან თავის შეფარება მხოლოდ „კაფე პარიზში“ შეიძლება.

ფასები ყველასათვის ხელმისაწდომია

ყოველ დღე მზადდება

საუზმე	ჩაი
სადილები	ყავა
ვახშმები	ხაჭაპური
	პიროჟკები

ადგილობრივი და უცხოური საჭმელები, კარაქზე, გამოცდილ მზარეულის ხელმძღვანელობით.

პატივისცემით **სილ. ს. გიგიბერია.**

ვაგზლის სამკურნალოში

(შიხინოვის ვაგზლის აფთიაქის გვერდით)

სამკურნალოს ყველა ექიმებმა კვლავ განაახლეს ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 11—2 საათამდე.

აგრეთვე ექიმი—ქალი მარ. კონ. იოხელიანისა მიიღებს დედათა სნეულებით ავადმყოფთ დილის 10—11 საათამდე.

ღვინის საწყობი

ნიკო გ. სესიაშვილისა

იყიდება ხელსაყრელ ფასებში საუცხოვო ნამდვილი

კახური ღვინო

განთვის ქუჩა № 4.

—— სახლი სათავად-აზნაურო ბანკისა. ——

(185—წ.)

ექიმი

მ. ი. ვაჩნაძე

იღებს **ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფებს** მუდამ დღე, კვირა-დღის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, ბელინსკის ქ. № 4. (თ.—202—9)

უცხოეთიდან რუსეთში დაბრუნდა

ექიმი

ა. დ. შაჰბაზიანცი

ყოფილი ასისტ. ბერლინის საუნივერსიტეტო კლინიკისა, ყოველდღე ღებულობს ქალთა და საშარდე სნეულებათა ავადმყოფებს. საღ. 5—7 ს. ვერის დაღმ., № 1. სახ. მელიქ-აზარიანცისა, ტელ. 1—96.

გოლოვინის პრ. და სამხედრო ქუჩის კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირდაპირ გაიხსნა

ახალი აფთიაქი

პროვიზორის ახვლედიანისა

დ. ზესტაფონში

ექიმი

დ. კ. მაჭავარიანი

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე

ექიმი

მ. დ. წინამძღვრიშვილი

ყ. ორდინატორი ხარკოვის უნივერსიტეტისა სამედიცინო ინსტიტუტის კლინიკებისა გადმოვიდა თბილისში და იღებს **შინაგან სნეულებიან** ავადმყოფებს: გულისა, ფილტვებისა და სისხლის სნეულებიანს სპეციალურად, საღამოს 5—7 საათამდე, მიხეილის ქ. № 36, მეორე სართული.

ვამზადებთ

პიროვნით ხელმისაწდომ ფასებში

პრაპორშჩიკთა შკოლისათვის

მეცადინეობა დაიწყება 20 თიბათვიდან. პირადათ მოლაპარაკება საღამოს 6—7 საათამდე.

მისამართი: მოსკოვის ქუჩა, სახლი 24, ბინა 1. 25—128—25

დოქტორი მედიცინისა

მოსე ანთიმოსის ძე

კალანდარიშვილი

უმფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფებს თიბათვის 15-დან

იღებს მანგლისში

კორპუსის ბანაკში

ექიმი-დოსტაქარი

ვ. მ. მუხაძე

იღებს ავადმყოფთ საღამოს 5—6 საათ. მისამართი: კუთხე კიროჩნი და დიდი მთავრის ქუჩისა, სახლი სვანიშვილისა; შესავალი დიდი მთავრის ქუჩიდან № 67 ოფიცერთა ეკონომიური საზოგადოების შენობის პირდაპირ. ტელეფონი № 5—77.

ექიმი მ. გ. ვეფხვაძე

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორად ნამყოფი იღებს ავადმყოფებს კანისა და ვენერიულის სნეულებით ყოველ დღე 3—5 საათამდე, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ, რაზიეზდის ქუჩა, № 19.

თბილისი, 16 მკათათვე

დიდი საკითხი ღ საზოგადოებრივი უმოქმედობა.

უცნაურია ქართველი საზოგადოება. ზოგჯერ მას უბრალო საკითხი აფორიაქებს და ზომიერების გრძნობას უკარგავს, ისეთი უბრალო საკითხი, რომელსაც კერძოობითი, პარტიული ხასიათი აქვს; ზოგჯერ კიდევ დიდი საკითხი სრულიად უყურადღებოდ ჩაივლის, შეუმჩნევლად, ისეთი დიდი საკითხი, რომელიც მთელ ქართველობას ეხება და თავის ზედეგებით დიდი უბედურებისა თუ სიკეთის მოტანას გვპირდება. ჩვენი ყოველდღიურ ქრონიკაზე თვალის გადავლება ამ მხრივ ბევრ საგულისხმო მასალას მოგვცემს. მარტო ერთი არჩევნები ქარ. კულტურულ დაწესებულებათა კავშირში წარმომადგენლების გასაგზავნად რად ღირს! იმდენი უთავბოლო ჯლაბნა, იმდენი ღრიანცელი და განგაში, რაც ამ არჩევნების გამო ქართულმა პრესამ გასწია, იშვიათად თუ მოხდება გონიერსა და თავის ღირსების დამფასებელ საზოგადოებაში. რაც საქართველოში ეროვნულ-კულტურული დაწესებულება თუ საზოგადოება იყო, ყველა ფეხზე წამოიჭრა, ყოველგან გაცხარდა ჩვენებური უსაქმური კინკლაობა, ჟინიანობა, ჩვენებური პარტიული მდარე ზნე და ვნებათა ღელვა. აღმაშფოთებელი რამ სანახაობა გაუნელებლად ედგა თვალწინ ქართველობას და თითქოს ყველა თავის ტყავში გრძნობდა თავის თავს, თავის კალაპოტშიო. ხოლო ამ ხნის განმავლობაში მქისდებოდა ქართველობის გრძნობა, მისი გონება და გემოვნება.

ვის არ ახსოვს, სუმბათაშვილ-იუჟინის სავასტროლოდ ჩამოსვლა და ის დაუსრულებელი ბანკეტები და ოვაციები, რასაც, წინააღმდეგ ყოველგვარ კულტურულ ზომიერებისა, ჩვენი საზოგადოების სხვა და სხვა წრე და ჩვენი სხვა და სხვა დაწესებულება მას უმართავდა... ასე გეგონებოდათ პატაგონიაში ვართო!

ამავე დროს ეს ჩვენი საზოგადოება უყურადღებოთ სტოვებს ისეთ მოვლენას, რომელზედაც დამოკიდებულია მთელი ქვეყნის არსებობა. უმაღლესი ბრძანება წითელ და ლურჯ ბილეთიანების გაწვევის შესახებ მთელი ჩვენი მხარისთვის ნამდვილი თავზე დატეხილი მეხი იყო. ქვეყანა მუშა ხელისაგან დაიცლებოდა, რთველი და მოსავალი დაუბინავებელი, ხოლო ქალები, ბავშვები და სარჩენი მოხუცი მამაკაცები უპატრონოდ რჩებოდნენ. ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური საფუძველი სულ ერთიანად ირღვეოდა, სიმშილი და სენი მუსრს გაავლებდა ფიზიკურად დაუძლურებულ ხალხს. და მზადდებოდა ეროვნული გადაშენების ნამდვილი საფრთხე, მთელი ერის მომავალი განსაცდელშივარდებოდა. მთელი ეს უბედურება დატრიალდებოდა მხოლოდ იმიტომ, რომ ცენტრალი ხელმწიფება, საიდანაც ეს ბრძანება მოდიოდა, გაცნობილი არ იყო ჩვენი ქვეყნის მეურნეობის თავისებურობასთან.

ამ ნაკლის აღნიშვნა, ჩვენი მდგომარეობის ახსნა-განმარტება—ჩვენი მოვალეობა იყო და უმაღლესი ხელმწიფება კეთილ-განწყობილი იმ ქვეყნისადმი, რომელსაც მის წინაშე ერთგულებისა და თავგანწირვის მეტი სხვა დანაშაული არა მიუძღვის-რა, უნებლიე შეცდომას გაასწორებდა, მოგვცემდა იმავე შეღავათს, რაც რუსეთის სოფლის მუშას უკვე აქვს მოპოვებული, სახელდობრ, იგი დაგვაცლიდა ჭირნახულის მოწევას და შემოდგომამდე ჩვენს მოლაშქრეთ ჯარში არ გაიყვანდა. ქართველმა საზოგადოებამ, ეს მოსალოდნელი უბედურება ვერ შეიგრძნო, მან ვერაფრით ვერ გამოხატა ის წუხილი და ტკივილები, რაიც ღრმად ჩაეჭრა გულში ჩვენს მშრომელ სოფელს, მთელ ჩვენს ხალხს.

იგი ორგანიულად გადაბმული არ აღმოჩნდა არც ხალხის აწინდელ ზრახვასთან და არც ერის მომავლის საშიშ მდგომარეობასთან. ქართული პრესაც უცბად მოეშვა ამ საკითხს, ერთმა ქართულმა გაზეთმა მაშინათვე ქალებზე დაამყარა თავისი იმედი და ქვეყნის მომავალის ბედიც. თუ ყოვლად უმნიშვნელო საკითხი მთელი თვეების განმავლობაში გაცხარებული კამათის საგანია და გაზეთის სვეტებს ავსებს, ასეთმა დიდმა საკითხმა, რომელსაც კავშირი აქვს მთელი ქვეყნის არსებობის საქმესთან, ორ დღითაც ვერ დაიპყრო ჩვენი ჟურნალისტ-პუბლიცისტების ყურადღება! თავი არავინ აიტკივა რომ ეს საკითხი ყოველმხრივ განეხილა და რომ მასთან დაკავშირებით გამოერკვია, თუ რა მოუვიდოდა ჩვენს ქვეყანას, ჩვენს მეურნეობას, მთელ ხალხს. ეს საგანი საერთო ძიების და სჯის საგნად რომ ქცეულიყო, მაშინ უფრო ნაირ-ნაირი საბუთი და მოსაზრება აღმოჩნდებოდა ჩვენი სამართლიანი შენიშვნის დასაცავად და ანგარიშსაც უფრო გაუწევდენ მთელი პრესის ერთობლივ აზრს. მაგრამ ჩვენ ვერ ვიჩენთ ამისთვის საჭირო მაღალ შეგნებას. ჩვენ მხოლოდ დაბალი საფეხურის კალმოსნები ვართ. კინკლაობა და შაბლონური „მსჯელობა“ შეგვძლებია მხოლოდ.

ხმა არ ამოუღია ამ გაწვევის შესახებ არც ერთ ქართულ დაწესებულებას. ჩვენ არ ვიცით რომ დეპუტატთა საკრებულოს თათბირი მოეხდინოს ამის შესახებ და ერთი ოფიციალი ნაბიჯი გადაედგას, ჩვენ არ ვიცით, რომ მაზრის თავად-აზნაურთა მარშლებს თავ-თავიანთ მაზრაში სათანადო თათბირები მოეწყოთ, ჩვენ არ ვიცით რომ ქართულ სამეურნეო საზოგადოებას, ან კულტურულ საზოგადოებათა კავშირს, ან სხვა რომელიმე დაწესებულებას მსჯელობა ჰქონოდეს ამ შექმნილ მდგომარეობის შესახებ და შესაფერი გადაწყვეტილება გამოეტანათ, გადაწყვეტილება შუამდგომლობისა, თხოვნისა, ვისიც ჯერ არს იმის წინაშე.

ეს საარაკო უძლობაა, საშინელი და დამაფიქრებელი მოვლენა. საზოგადოებრივი ცილაჯობა და უგულობა ამას იქით ვერ წავა. ჩვენში ყველაფერს ზერელე ხასიათი აქვს. მკვიდრად შეგნებული და ღრმად შთაგრძნობილი არა გვაქვს-რა. ამას გაგება უნდა. გვჭირდება სერიოზული მუშაობა ამ სენის დასათრგუნავად.

ტყის საკითხი

ამ პაპანაქება სიცხეში, როცა ადამიანს უჰაეროთ სული გეხუთება, უნებური სევდით იგონებ ევროპიულ ქალაქებს რომელნიც ტყეებითა და პარკებითაა გარსშემორტყმული. ზოგიერთი მათგანი პირდაპირ ბაღნარშია ჩაფლული. იმიტომ კი არა, რომ მათი ნიადაგი და მათი ჰავა განსაკუთრებულ ხელშემწყობ პირობებს ჰქმნიდეს მცენარეებისთვის, არამედ იმიტომ რომ მათი ხმოსნები და ბურგომისტრები უფრო მოქალაქეების ჯანმრთელობაზე ჰფიქრობენ, ვიდრე მაღალ პოლიტიკაზე ან საკუთარ ფუფუნებაზე. ჯანმრთელობისთვის კი ტყე ერთ აუცილებელ პირობას წარმოადგენს. ცნობილია რომ მცენარეები სხვათა შორის ნახშირბადით იკვებებიან, რომ ისინი ჰაერს სწმენდენ მტვრისა და მჭვარტლისაგან, ხოლო სამაგიეროდ მჟავბადს იძლევიან. შეიძლება ითქვას, რომ მცენარეები ადამიანის საუკეთესო მეგობრები და მკურნალები არიან. ამიტომ გასაკვირალი არაა, რომ ზოგიერთი მოაზროვნე მათ სულჩადგმულ არსებებათაც კი სთვლის ბელგიელ მგოსან მეტერლინგივით.

მაგრამ ყოველი ადამიანი ფილოსოფოსი როდია, რომ გულგრილად გაარჩიოს მტერმოყვარე. უმეტეს შემთხვევაში ის დაუნდობელი მხეცია, რომელიც ულმობელად ანადგურებს ყველაფერს რაც კი გზაზე ეღობება. ეს განსაკუთრებით ჩვენისთანა უკან ჩამორჩენილ ერებზე ითქმის. ისტორიული წყაროები მოწმობენ, რომ თბილისის მიდამოები და შუაქართლი ერთს დროს უღრან ტყეებით იყო დაფარული. ამ ათიოდე წლის წინათაც კი აღმოსავლეთ საქართველოში ტყის რაიონი ბევრად უფრო ფართე იყო ვიდრე დღეს არის. ხალხური გადმოცემა ამბობს, რომ ტირიფონას ველი დიდს ტბას წარმოადგენდა, რომლის გარშემო ტირიფის რაზმები იყო ჩამწკრივებული. დღეს აქ არაფერი სჩანს გარდა მოტიტვლებული მინდვრებისა და ხადამწვარი ქედებისა. ეს სავალალოა არა მარტო ესთეტიური თვალსაზრისით. ტყეების გაჩეხას მდინარეების დაშრობა მოსდევს, მდინარეების დაშრობას მოსახლეობის შემცირება და სამეურნეო კულტურის შესუსტება. შუა ქართლში ბევრია ისეთი ადგილი, რომელიც ერთს დროს სარწყავი ყოფილა და შემდეგ გავერანებულა უწყლობის გამო. ამ კუთხეში სადაც გვალვა ასეთი ხშირი სტუმარია, მეხილეობა და მევენახეობა მხოლოდ რუებისა და ღელეების ნაპირებზეა შესაძლებელი. რა ეშველება მეურნეობის ამ დარგთ თუ ტყის გაჩეხა საბოლოოდ მოსპობს ვაზისა და ხეხილის მაცოცხლებელ ცვარს?

განსაკუთრებულს გულმოდგინებას ჩვენი მეზობელი ოსები იჩენენ ტყის განადგურებაში. კალიასავით ედებიან მთაგორიან ადგილებს და რამოდენიმე წლის განმავლობაში ხელის გულივით ატიტვლებენ. ეს ალბათ იმით აიხსნება, რომ ოსები უფრო საქონლის მოშენებას მისდევენ, საქონლისთვის კი ფართე იალაღია საჭირო. მაგრამ ჩვენთვის, როგორც უფრო მაღალი კულტურის ხალხისთვის, ამ მეჯოგეების ყოფაქცევა დიდს საფრთხეს წარმოადგენს. საფიქრალია ცხვრებმა გლეხები არ ჩაყლაპონ როგორც ეს ინგლისში მოხდა ამ ერთი საუკუნის წინათ.

ტყით შემოსილი ბუნება ახალგაზრდობისა და ქალწულობის წარმოდგენას იწვევს ძალდაუტანებლად. ახალი, ხელუხლებელი ქვეყნები, რომელთაც პატარა წარსული და დიდი მომავალი აქვთ, უტეხი ტყეებითაა დაბურული. ასეთია მაგალითად არგენტინა, ბრაზილია, კანადა ან შეერთებული შტატები. პირიქით ბებერ ქვეყნებს ხშირად აკლია მწვანე სამოსელი ისევე როგორც ბებერ თავის ქალას ქოჩორი აკლია. და როგორც მელოტ თავთან უმეტეს შემთხვევაში ნაქებიანი პირის სახეა შეერთებული, ისე უტყეო მთაგორებს გამშრალი ხევებით დაღარული დაბლობები ახლავს. ამიტომ არის რომ კულტუროსანი ერები, რომელთაც ნოყიერი და ძალოვანი ნიადაგის შერჩენა უნდათ, დიდი სიფრთხილითა და მზრუნველობით ეპყრობიან ტყეებსა და ჭალებს. ტყის რაიონს კი არ ავიწროვებენ, არამედ რავდენადაც შესაძლებელია კიდეც აფართოებენ. სჭრიან მხოლოდ ხანში შესულ ხეებსა და იმასაც არა ერთობლივ, არამედ უბნობით, რომ მთელი მიდამო უცბად არ გატიტვლდეს. საფრანგეთის ტერიტორია 525 ათას კვ. კილომეტრს წარმოადგენს: ამათი 140 ათასი კვ. კილომეტრი ე. ი. თითქმის ერთი მეოთხედი ტყითაა დაფარული. ამოდენა ტყე ხელუხლებელი რჩება თუმცა გერმანია და საფრანგეთი ბევრათ უფრო მჭიდროთაა დასახლებული ვიდრე საქართველო. საკმაოა გავიხსენოთ რომ ვესტფალია, რეინის პროვინცია და საქსონია გერმანიაში, ან ჩრდილო დეპარტამენტები საფრანგეთში ალაგ ალაგ გადაბმულ ქალაქებს წარმოადგენენ რამოდენიმე ათეული კილომეტრის მანძილზე გადაჭიმულს.

მაგრამ ესეც კია რომ დასავლეთ ევროპაში შეერთებულია ტყიანი მი-

დამოები და ქალაქური კულტურა. ეს გარემოება ხელს უწყობს ჰიგიენური და სანიტარული პირობების გაუმჯობესებას. ამიტომ ევროპიულ ქალაქებში შედარებით ნაკლები ხალხი იხოცება ვიდრე ჩვენში, ან რუსეთში. ნაკლებია გონებრივ დაღლილთა და ნერვებაშლილთა რიცხვიც, მიტომ რომ ქალაქის პარკები და ბაღები საუცხოვო ასპარეზს წარმოადგენენ დასასვენებლად, სავარჯიშოდ და სამუშაოდ.

ყველაზე გასაკვირალი ის არის, როგორი ზღაპრული სისწრაფით ჰქმნიან ევროპიელები ახალ ტყეებს და პარკებს იქ სადაც წინათ მხოლოდ უდაბნო და ჭაობი იყო. ჯერ კიდევ 1902 წ. ჩრდილო გერმანიის ქალაქ ჰანოვერის ერთი მხრით მოზრდილი მინდორი იყო, რომელიც სალოდინო ადგილს წარმოადგენდა, 1905 წელს ის მინდორი თითქო ჯადოსნობით საუცხოვო, ჩრდილიან პარკად იქცა. ამ პარკს ამკობს არა მარტო ხელოვნური ტბები და გორაკები, სილამაზე ხიდები, ბაზრები და მუზები, არამედ უზარმაზარი ხეებიც. ეს უკანასკნელი მიზეზით ტყიდან გადმოგზ[illegible] საგანგებო ურემის შემწეობით. ზოგიერთ ერთად გადმოიტანეს ის მიწაც რომელიც ფესვებს ეკრა. [illegible] ამგვარად გადმოიქუჩეს 125 ფუთიანი ხე, რომელსაც ხშირად 1600 ფუთი მიწა ახლდა ([illegible] გერმანია მუზეუმებში. ბერლინ).

[illegible] თბილისის ბუნება, რომ [illegible] ქალაქისათვის [illegible]

ომის ამბები

ბრძოლის ველზე

მას შემდეგ, რაც ინგლისელებმა დარდანელის ოპერაციაზე ხელი აიღეს, ოსმალეთის მთავრობამ მთავარი სამხედრო მოქმედება ანატოლიაში გადმოიტანა. ამავე მიზნით მთელი ის ჯარი, რომელიც დაბანაკებული ჰყავდა ბოსფორის დასაცავად, სათანადოდ გაანაწილა, როგორც სპარსეთში და მესოპოტამიაში, ისე კავკასიის ბრძოლის ველზე რუსების წინააღმდეგ. სხვა და სხვა გზით მოსული ცნობები ერთხმად ამასვე ადასტურებენ. სწორედ ამიტომაც ოსმალებმა განაცხოველეს მოქმედება ხსენებულ ადგილებში. მაგ. [illegible] ინგლისელების ჯარი ქუტ-ელ-ამარაში, რამდენიმე დღიანი [illegible] სპარსეთში მოქმედნი [illegible] მეორე რაზმს და ერთხმად შეტევის გზას დაადგნენ [illegible] მოსულნი, მუშის და ბითლისის მიმართულებით; როგორც მკითხველებმა იციან, მათ მამახათუნიც კი იგდეს ხელში, მაგრამ მალე ისევ იძულებულნი გახდნენ დაეტოვებინათ. ცხადია ოსმალების მთავარ შტაბს გარკვეული ოპერაციის წარმოება განუზრახავს სამივე სამოქმედო ასპარეზზე, ე. ი. მესოპოტამიაში, სპარსეთში და კავკასიაში.

მაგრამ აქ თავის თავად იბადება საკითხი: სად აქ რომელი მიმართულებით, მეტად ოსმალების [illegible] მთავარი შტაბი, კავკასიისაკენ თუ სამხრეთისაკენ [illegible] ქვეყნებისაკენ. არა ერთხელ განმეორებულა მკითხველთათვის, რომ ოსმალეთის მთავრობა ყოველ ღონეს ხმარობს, არაფერს არ ზოგავს, ხან და ხან სამხედრო ინტერესებსაც კი [illegible] წყვეტს სამაჰმადიანო ქვეყნებში გავლენის გასამტკიცებლად. თუ რომელიმე ბრძოლის ველი ასე თუ ისე მას ინტერესებს მხოლოდ ამ მიზნით. [illegible] დარდანელის თავგანწირული დაცვა უფრო ამით შეიძლება ახსნან. ერთი სიტყვით პანისლამიზმი ე. ი. მუსულმანთა შეკავშირება და შემოკრება ერთი მთავარი ძალით, რომელიც [illegible] ოსმალეთის მთავრობა [illegible] გერმანიის აგენტები ამგვარ [illegible] თავის მოქმედებას. თუ ასეთ [illegible] რისით გადაწყვეტა ოსმალეთის მთავარ-შტაბის მოქმედებას, უეჭველია იმ აზრს დაეყრდნობა, რომ მათთვის უფრო მეტად საყურადღებო სამოქმედო ასპარეზი ეხლა სპარსეთი და მესოპოტამიაა, როგორც ინგლისისთვის ეგვიპტე. კავკასიის ასპარეზი მათთვის მეორე ხარისხოვანია. აქ ისინი უეჭველად მოროგებით ბრძოლას აწარმოებენ და [illegible] დროსიან [illegible] რუსების წინ-სვლა. საზოგადოდ სპარსეთში და მესოპოტამიაში უფრო მეტს ჯარს მოუყრიდნენ თავს, რადგან სპარსეთში შეტევით [illegible] შეიძლება მოახდინონ [illegible] თითონ ის ფაქტი, რომ ცნობილი მათი წინამძღოლი ხალილ ბეი ამ ბრძოლის მიდამოებში [illegible] ერთხმად აღნიშნავს ამ აზრს. გზებზე ბრძოლის [illegible] მის განხორციელებას დიდი უნარი და ძალა სჭირია. გეზსათ უფრო შეიძლება ითქვას, რომ ოსმალები ამას ვერ განახორციელებენ. გარდა ამისა რუსეთის გამარჯვებამ, შავი ზღვის ნაპირების დაპყრობით აღვიდე. შესაძლებელია არა თუ გზამა, ნაწილის ოსმალებს, მთელ ბაზას მოსწყვეტოს [illegible]

და უკანასკნელი ლეგენდაცია, [illegible] მთელ ოსმალეთის ჯარს. ამ მიმართულებით ბრძოლის [illegible] გერმანელები უფრო [illegible] ჰაერო ბრძოლას. მთავარ შტაბი ცნობით, აბო-ალდანიდან [illegible] ზე [illegible] გერმანელები და [illegible] თის საწყობი [illegible] დაუშვეს. ამავე დროს 8 საზღვაო ჰაეროპლანს 1000 ყუმბარა ჩამოუგდია. საფრანგეთის ცნობით, რომ გერმანელებს აღრეფუ [illegible] ჰქონდათ [illegible] შემდეგ [illegible] ეშვებთ [illegible] სხვებისაგან ხილიდ.

დასავლეთით ვერდენის ისევ [illegible] გერმანელებმა სასტიკ [illegible] ალში აიღეს „304“ სიმაღლე. დანარჩენ ადგილებში [illegible] არაფერი მომხდარა.

X.

ომის დეპეშები

უმაღლეს მთავარსარდლის შტაბიდან

პეტროგრადი, 14 მკათათვე. ოფიციალური. რუსეთის ასპარეზზე. რიგა, 13 მკათათვეს [illegible] ჩვენ სიმაგრეებს იერიშით [illegible] (მტრის რიგებში [illegible]) მტერი [illegible] და იძულებული გახდა [illegible] ბორის [illegible] (ბარანოვიჩის სამხრეთ დასავლეთით) [illegible] ზე შეტევა და [illegible] ცხარე ბრძოლა. 50—60 ვერსტზე ბრძოლის მტრის [illegible] ტყეში (ვოკზალის [illegible] 12 ვერსის სიმაღლეზე), ჩვენმა იერიში მოიტანა სადაც, მაგრამ მალე [illegible] რუთ. მდ. [illegible] მტრის [illegible] სამხრეთის [illegible] ჩვენ [illegible] ჯარმა [illegible] წინ [illegible] მოამზადება [illegible] ცნობების თანახმად 12 მკათათვის ბრძოლებში ტყვედ წამოგვიყვანია სულ [illegible] ზიდ[illegible] გენ: 128 ოფიცერი და 6250 ჯარისკაცი. ამასთანავე ხელთ ვიგდეთ 22 ტყვიისმფრქვეველი და 5 ზარბაზანი.

საერთოდ გამოირკვა, რომ 3 მკათათვიდან 12 მკათათვემდის გენ. სახაროვის ჯარს სულ 34,000 ტყვე წამოუყვანია [illegible] მრავალი ნადავლი, 41 ზარბაზანი და 71 ტყვიისმფრქვეველი.

კავკასიის ასპარეზი. ჩვენი ჯარი წინსვლას განაგრძობს. ერზინჯანში ჩვენ სამხარ მასალის საწყობი ჩავიგდეთ ხელში.

გამოირკვა, რომ საქარხელი საწყობში (ერზინჯანის 20 ვერსის [illegible]) ჩვენ ხელში ჩავიგდეთ 5000 ბალთი სალოლი, 1000 ზარბაზნის ყუმბარა და 400 ფუთი თოფის ტყვიაწამალი. [illegible] 800 საწოლი [illegible] ლი დაგვრჩა. ერზინჯანში შემდეგი ნადავალი დაგვრჩა: თოფის [illegible] ფიმიო, სამრეწველო [illegible] ნავთის და [illegible] საწყობები, 7 ქალაქი [illegible] ხელოსნური [illegible] ლებია.

ბალტიის ზღვა. 12 მკათათვეს ფინეთის ყურეში და აბო-ალანდის სხერებთან საზღვაოზე გერმანელების „ცეპელინმა“ სალამოს 6 ნახ. საათზე 15 ყუმბარა ჩამოყარა. ზარალი არც საზღვრებიში და არც გემებს არ მოსვლიათ. ჩვენმა ზარბაზნებმა „ცეპელინს“ სროლა აუტეხა, რის შემდეგაც იგი სამხრეთისაკენ მიიმალა. იმავ დღეს მტრის 8 გიდრო-აეროპლანმა ჩვენ საფრენ მანქანების სადგურს 1000 ყუმბარა ესროლა. ჩვენი მფრინავები მტერს შეებრძოლნენ და ერთი მათგანი ძირს ჩამოაგდეს. მფრინავს ცეცხლი გაუჩნდა.

პარიზი, 12 მკათათვე. ოფიციალ. სალამოს ცნობა. მდ. სომმის სამხრეთით ჩვენ მოულოდნელად მტერს თავს დავესხით ერთ გამაგრებულ სახლს და ხელთ ვიგდეთ. აქ რამდენიმე კაცი ტყვედ წამოვიყვანეთ. დანარჩენ ასპარეზზე ღამე მშვიდობიანად ჩაიარა. მხოლოდ შამპანში პრონის დასავლეთით საარტილერიო ბრძოლა არ შეწყვეტილა.

პარიზი, 14 მკათათვე. ოფიციალ. სომმის სამხრეთით ესტრეს მიმართულებით ფრანგებმა ცოტა წინ წაიწიეს. სუაკურასთან ძლიერი თოფის სროლაა. მდ. ენის ჩრდილოეთით, ვილ-ობუას მიდამოებში ბიუტის ტყესთან გერმანელები, ზარბაზნის სროლის შემდეგ, ჩვენს სიმაგრეებს იერიშით ეკვეთნენ. იერიში ტყვიისმტყორცნელთა შემწეობით მოვიგერიეთ. შამპანში, პრონის სამხრეთით გერმანელების იერიშები მოვიგერიეთ. ვერდენის ასპარეზზე საარტილერიო ბრძოლა განახლდა და ღამის განმავლობაში მწვავე ხასიათი მიიღო. ბრძოლა „304“ სიმაღლის გარშემო ხდება. ფრანგებმა ხელით სასროლ ყუმბარების შემწეობით ტიომონის სიმაგრეების დასავლეთით წინ წაიწიეს.

ლონდონი, 14 მკათათვე. ოფიციალი. მთელი სოფელი პოზიერი ჩვენს ხელშია. ამ სოფლის დასავლეთით ჩვენმა ჯარმა წინ წაიწია და მტრის 2 თხრილი ჩაიგდო ხელში. აქ ტყვეები წამოვიყვანეთ. სხვა ღირსშესამჩნევი არა მომხდარა-რა.

რომი, 13 მკათათვე. ოფიციალი. ლაგორინოს მდელოზე, ბორკალის მიდამოებში ჩვენმა არტილერიამ მტრის სანგრებს სროლა აუტეხა. ღამის განმავლობაში ჩვენ მტრის 2 გამაგრებული იერიში მოვიგერიეთ. ჩიმონის მთაზე აზიაგოში ჩვენი ჯარი წარსულ ბრძოლებში აღებულ სანგრებს ამაგრებს. გუშინ აქ 30 ტყვე წამოვიყვანეთ. ტრევინირლოსმ დღლის ჩვენმა მფრინავებმა მტრის საწყობებს სროლა აუტეხეს. იზონცოს ასპარეზზე ცვლილება არ მომხდარა.

სტოკჰოლმი, 14 მკათათვე. შტეტინიდან იტყობინებიან, რომ გერმანელების გემი „ნორდენნეე“ არკონის ჩრდილოეთით ნაღმს დაეჯახა და ჩაიძირა. გემის უმფროსი და 3 მეზღვაური დაიღუპა.

კოპენჰაგენი, 12 მკათათვე. დანიელების გემს „სამსონე“-ს გერმანელების წყალქვეშა ნავმა ნაღმი ესროლა და დააზიანა. გემი დანიის ნავთსადგურში მოიტანეს.

ჟურნალ-გაზეთებიდან

გენერალ შუვაევის აზრი.

რუსების გენ. შუვაევს რუსეთის ასპარეზზე მომხდარ უკანასკნელ ბრძოლების შესახებ შემდეგი აზრი გამოუთქვამს: „ჩვენი წინსვლა მეტად კარგ პირობებში მიმდინარეობს: ეხლა გერმანელები მხოლოდ იმასღა ჰფიქრობენ, რომ როგორმე შეგვაჩერონ. ტეხნიკისა და საომარ მასალის მხრივ ჩვენი ჯარი ეხლა გაცილებით უფრო უკეთეს პირობებშია, ვიდრე ამ ერთი წლის წინედ იყო. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ჩვენ უფრო მეტის ენერგიით და სიმტკიცით უნდა ვიმუშაოთ, განვავითაროთ ჩვენი სამხედრო მრეწველობა მეტის ყურადღებით მოვეპყრათ და სხვა და სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციების, კავშირების მოქმედებას. ბრძოლის ინიციატივა ეხლა ჩვენს ხელში გადმოვიდა მაგრამ გერმანეთის ტეხნიკა მეტად ძლიერია და შემდეგშიაც იგი უფრო გაძლიერდება.

დასასრულ გენ. შუვაევს უთქვამს: „ნურავინ იმედოვნებს, რომ ომი მომავალ შემოდგომაზე გათავდეს“.

გალიციის მცხოვრებთა მდგომარეობა.

მიუხედავად იმისა, რომ ავსტრიის მთავრობა მთელი თავის ძალ-ღონით ცდილობს, გალიციის მცხოვრებნი დაამშვიდოს და დაარწმუნოს, რომ რუსების შემოსევის შიში ჯერ ნაადრევია, მცხოვრებნი მაინც დიდის სისწრაფით თავს ანებებენ თავის მიწა-წყალს და გარბიან. ქალაქები ფოლოჩევი, თეთრი ქვა, სასოვი, და ზლოჩევი მთლად დაცალიერდა, რადგან ქ. ლვოვიდან მიმავალი მატარებლები ჯარისა და საომარ მასალის გადატან-გადმოტანას უნდებიან, ამიტომ ღარიბი ხალხი იძულებულია ფეხით იაროს უშიშარ ადგილებამდის, მდიდრები კი თითო ცხენის ქირაში 30—35 ვერსის გასავლელად 200—300 კრონს აძლევენ. აღსანიშნავია, რომ სოფლის მუშა ხალხის მომეტებული ნაწილი თავის მამულ-დედულს თავს არ ანებებს.

ბრძოლა მდ. ლიპაზე.

სამხედრო მიმომხილველნი დიდს ყურადღებას აქცევენ მდ. ლიპაზე ატეხილ ახალ ბრძოლას. აქ რუსებმა სოფ. გალიჩანე აიღეს და როგორც სჩანს სოფ. კოლმისიც მათ ხელში უნდა იყოს.

ბრძოლა აქ რთულ ხასიათს იღებს. მტერი სწრაფად უკან იხევს.

გერმანეთის ჯარის მდგომარეობა საფრანგეთში.

ბრძოლის იმ ასპარეზს, სადაც ამჟამად ფრანგ-ინგლისელთა შეერთებული ჯარი მოქმედებს, გერმანეთის მეორე არმია იცავს. ამ არმიას გენ. ფონ-ბელოვი მეთაურობს. იგი მონშიდან უაზამდის არის გაჭიმული. ამ არმიის რაოდენობას 12 დივიზია ანუ 128 ბათალიონი შეადგენს. გენ. ფონ-ბელოვის მთავარი შტაბი ქ. სენ-კენგენში დაბანაკებული. მას შემდეგ, რაც მოკავშირეთა ჯარმა შეტევა დაიწყეს გენ. ფონ-ბელოვს მრავალი მაშველი ჯარი და საომარი იარაღი მოუვიდა. ჯარი გერმანელებს ჩრდილოეთ საფრანგეთიდან და ბელგიიდან გადმოყავდათ.

გერმანეთის წყალ-ქვეშა ნავი.

ამერიკიდან იტყობინებიან, რომ გერმანეთის წყალ-ქვეშა ნავი „დოიტჩლანდი“ ევროპისაკენ გაემგზავრაო. მოკავშირეთა გემებს ნაბრძანები აქვთ გაფაციცებით ადევნონ თვალყური და ნავი არავითარ შემთხვევაში ხელიდან არ გაუშვან.

რუსების ახალი რაზმები საფრანგეთის ასპარეზზე.

საფრანგეთში, ქ. მარსელში რუსების ჯარის ახალი რაზმები შევიდნენ. ხალხი ჯარს აღფრთოვანებული შეხვდა. ჯარი საკუთრად მათთვის მომზადებულ კარავებში დაბანაკდა.

რუსების ოფიცრების პატივისაცემლად ფრანგების გენერალმა სადილი გამართა და რუსის მხედრობა შეაქო.

გერმანეთში.

ამას წინად გერმანეთის მთავრობამ ახალი ბრძანება გამოსცა. ბრძანებაში ნათქვამია, რომ ელბას მახლობლად მდებარე ადგილებში მცხოვრებნი ყველა ქალები და ბავშვები მოვალენი არიან მონაწილეობა მიიღონ სრულის მუშაობაში ე. ი. მომკან პური, გალეწონ გაზნიავონ და დააბინავონ. ისე ვინც ამ ბრძანებას არ აასრულებს და ეცდება მუშაობას როგორმე თავი დააღწიოს ერთი წლის ვადით ციხეში იქნება დატუსაღებული. გერმანეთის პროგრესიული გაზეთები მეტად აღელვა ამ უსამართლო ბრძანებამ და დაბეჯითებით მოითხოვენ, რომ მთავრობამ მინდვრის მუშაობაში უმაღლეს მოხელეთა ცოლ-შვილს და კონსერვატიულ პარტიების წევრებსაც მიაღებინოს მონაწილეობა.

ინგლისის ახალი სესხი.

ლონდონიდან ოფიციალი ცნობა მოვიდა, რომ პარლამენტს სამხედრო საჭიროებისათვის ახალი სესხი გამოუცია. ახალი სესხი 450 მილიონი გირვანქა სტერლინგია, რაიცა დაახლოვებით ორ მილიარდსა და რვაას ოცდა ექვს მილიონ მანეთს უდრის. ამგვარად 1916—1917 წლის სამხედრო ხარჯებისათვის გადადებული თანხა $6\frac{1}{2}$ მილიარდ მანეთს უდრის.

ავსტრიელები სერბეთში.

ამ მოკლე ხანში ავსტრიელები სერბეთის ეკონომიურ აღორძინებას საქმეს დიდის ენერგიით შეუდგნენ. მთელი სერბეთის მინდვრები სასოფლო-სამეურნეო იარაღებით არის მოფენილი. ამ ჟამად მთელი სერბეთის მცხოვრებნი მინდვრის სამუშაოს გულმოდგინეთ ასრულებენ და მოსავალს ჰკრეფენ. 14 წელზე უმფროსი სერბი მოვალეა მიწათ-მოქმედების სამინისტროს სკოლებში ჩაეწეროს და მეურნეობა შეისწავლოს.

დეპეშები

(„საქართველოს“ საკუთარ. კორესპ.)

ასკვითმა პალატაში განაცხადა: საგანგებო კომისია არსდება, რომელიც საიდუმლოთ გამოიძიებს დარდანელისა და მესოპოტამიის წაგებულ ექსპედიციის საქმეს. ეს გამოძიება ხელს არ შეუშლის სამხედრო მოქმედებას არც ხმელეთზე და არც ზღვაზედ.

ბულგარეთიდან ავსტრიელებსა და გერმანელებს სრულებით გაუყვანიათ თავისი ჯარი და მხოლოდ რამდენიმე აფიცერი დაუტოვებიათ.

ოსმალეთს ევროპაში ეხლა 90 ათასი ჯარისკაცი ჰყავს. ამ ჯარის ნახევარი დარდანელის მიდამოებშია დაბანაკებული, ნახევარი კი სტამბოლში.

(პეტრ. სააგენტოს დეპეშები)

რუსეთის ასპარეზზე: ერთ ხასიათის ბრძოლებია. 3 თიბათვიდან 12 თიბათვემდის გენ. სახაროვის ჯარს 34 ათასი აფიცერი და ჯარისკაცი წამოუყვანია ტყვედ.

ბალტიის ზღვაზე: გერმანელების 8 გიდრო ჰაეროპლანმა რუსების მფრინავთა სადგურს 1000 ყუმბარა ესროლა. ჩვენი მფრინავები მტერს შეებრძოლნენ და 1 მფრინავი ძირს ჩამოაგდეს. მფრინავს ცეცხლი წაეკიდა.

კავკასიის ასპარეზზე: რუსის ჯარი წინ იწევს. ერზინჯანში რუსის ჯარს მრავალი საომარი დავლა დარჩათ. ქალაქი ხელუხლებელია.

საფრანგეთის ასპარეზზე: ვერდენთან, მე-„304“ სიმაღლის გარშემო საშინელი საარტილერიო ბრძოლაა.

„რუს. ვედ.“ სწერს: საზონოვის გადაყენებას დიდი ისტორიული მნიშვნელობა აქვს, იგი საგარეო პოლიტიკაში გამოცდილი ხელმძღვანელი იყო, რომელიც დიდს ნდობას იმსახურებდა როგორც რუსეთის საზოგადოებისას, აგრეთვე მოკავშირეებისასაც. შტიურმერისაგან მისის ადგილის დაჭერა უმაგალითოა, რადგან ყველა მინისტრები იცნობენ მის წარსულ დიპლომატიურ შეფასების მიხედვით. ცხადია შტიურმერს მიენდო განსაზღვრულ ჩარჩოებში სამოქმედოდ ფრიად მნიშვნელოვანი საქმეები საგარეო პოლიტიკისა.

მეორე გაზეთი „რუს. სლ.“ საზონოვის გადადგომის გამო სწერს: თითქმის ექვსი წელიწადია საგარეო პოლიტიკა საზონოვის მტკიცე ხელით სწარმოებდა. მისი სახელი განთქმული იყო საზღვარგარეთაც. ომის დაწყებისას მისი ნიჭი უფრო აშკარად გამოჩნდა. ზუსტად ეკიდა რომ რუსეთი სერბეთის დასაცველად მაშინ გამოსულიყო, როცა ჯერ კიდევ ინგლისი რუსეთის მხარეს არ უოფილიყო და საფრანგეთისთვისაც არ მოსწრაფებულიყო ომის მიზეზი. მაგრამ საზონოვმა ყველას დაანახვა გერმანეთის წადილი. გაზეთი იმედს გამოსთქვამს, რომ საჭირო დროს კვლავ მოუწოდებენ საზონოვს.

რუსეთის პოლიტიკურ წრეებში დიდი მითქმა მოთქმაა და ყურადღებას აქცევენ იმ გარემოებას, რომ თითქმის ყველა მინისტრები მემარჯვენეები არიან.

როგორც ამბობენ: გარეშე საქმეთა მინისტრს და მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ფრიად დიდმნიშვნელოვანი საქმე მიენდო პოლიტიკურ ხასიათისაო.

—

პეტროგრადში დააპატიმრეს ცნობილი ბანკირები: რუბინშტეინი და მისი ძმები, ბროცკი და მრავალი სხვები. მათ აბრალებენ სპეკულიანტობას. რუბინშტეინს და მის კომპანიას ბერლინის ბირჟაზე შეუსყიდნია რუსეთის ფასიანი ქაღალდები და პარიზის და ლონდონის ბირჟაზე გაუყიდნია. მათ გერმანულ ფულით უსარგებლნიათ და აუარებელ სანოვაგე სურსათისთვის თ[illegible]ვი მოუყრიათ. მათვე შეუსყიდნიათ აფიათასობით დესეტინა ხეტყე, როგორც პეტროგრადის მახლობლად. აგრეთვე კავკასიაში, აპატიმრებენ მაღალ წრის მანდილოსნებსაც.

პეტროგრადში ჩამოვიდა საბერძნეთის ბატონიშვილი. ამბობენ: სარეჯახო საქმის გარდა, პოლიტიკური საქმეებიც აქვს მინდობილიო.

—

როგორც ამბობენ: რუმინეთში მობილიზაცია ამ მოკლე ხანში გამოცხადდებაო. რუმინელები მადიარების წინააღმდეგ გაილაშქრებენო.

—

პეტროგრადის მემარჯვენე გაზეთები აღტაცებას გამოსთქვამენ საზონოვის გადაყენების გამო. „ზემშჩინა“ ამბობს: მადლობა ღმერთს, პროგრესისტებს ერთი წევრი გამოაკლდაო.

—

ბულგარელთა ჯარი ქსენტის რაიონში თავს იყრის. ჯარს გერმანელი ოფიცრები ხელმძღვანელობენ.

რიგის რაიონში ბრძოლა თან და თან მძაფრსა და საზარელ ხასიათს ღებულობს. მთავარი ბრძოლა სწარმოებს პლაკანენის, კეკაუს და ბერზემუნდეს ხაზზე. სამი დღე და ღამე რუსის ჯარი მოწინააღმდეგეს აწვებოდა ბაუსკის გზით. მოწინააღმდეგე მეტად გამაგრებულ მეოთხე ხანგრის ხაზზე იბრძვის. გერმანელები არ ზოგავენ სასროლ მასალას. შეპყრობილია ტყვეები. გერმანელები ხან და ხან თავს ესხმიან რუსის ჯარს და ხელის ყუმბარებს ესვრიან, რის გამოც ბრძოლა მეტად შემზარავი და სასტიკი ხდება.

თბილისის ხელის მომწერთა საგულისხმოდ „საქართველოს“ კანტორა აცხადებს, რომ გაზეთების დამტარებელთა არტელი დაიშალა, რის გამოც რამდენიმე დღეა გაზეთები უწესრიგოდ რიგდება. საქმის მოსაწესრიგებლად ყოველი ზომაა მიღებული.

—

კვირის სურათებიან დამატებაში მოთავსებული იქნება: „ზღვა“, ეპიზოდები ბრძოლის ველიდან, დაჭრილ-დახოცილნი და შმერლინგის კარიკატურა. ლექსები: სანდრო შანშიაშვილისა და შიო მღვიმელისა. მოთხრობა ზ. ედილისა.

ახალი ამბავი

◆ **ობერ პროკურორის მოსვლა.** დღეს 16 ივლისს თბილისში მოელიან უწმ. სინოდის ობერ-პროკურორს ბ-ნ ვოლჟინს.

◆ **თიანეთიდან** შემდეგი სამწუხარო დეპეშა მიუღია „თან. აზრს“: „სტუდენტმა ბაადურაშვილმა მოჰკლა სტუდენტი ხერხეულიძე, მერე თვითონაც თავი მოიკლა“. რადგანაც ბაადურაშვილი სტუდენტი სხვა არავინ არის, საფიქრებელია რომ იგი არის პოეტი „ჭკნა-ფშაველა“.

◆ **შემწეობა საქართველოს სამღვდელოებას.** როგორც ამ დღეებში ვწერდით, მთავრობამ გადასდო ათი მილიონი მანეთი სასულიერო წოდების დასახმარებლად. ახლა გვიგეთ, რომ ამ ფულიდან საქართველოს საექსარხოსოს მღვდლებს მიეცემათ შემწეობა თითოს 300 მანეთი, მთავრებს და მედავითნეებს 100 მან.

◆ **საეკლესიო მუზეუმის** განძეულობას უკვე ალაგებენ გადასატანად და განსათავისუფლებლად იმ შენობისა, რომელიც უნდა დაიქცეს სიონის კარმიდამოს გასამშვენიერებლად.

◆ **„ახალ კლუბის“** მამასახლისთა საბჭომ განიხილა თხოვნა დათხოვნილ შტატის მოსამსახურეთა და უარჰყო მათი შუამდგომლობა ყველას მიღების შესახებ. მათ მიეცათ უფლება ყველამ სათითაოდ შეიტანოს განცხადება უკანვე მიღებაზე ახალ შტატის შესადგენად. პროცენტების გადიდების შესახებ საბჭომ ძველი წესი დასტოვა შტატ გარეშე მყოფ მოსამსახურეთათვის.

◆ **მეხისაგან მოკლული.** გერმანეთის ფრონტზე, როგორც გვატყობინებენ მეხს უმსხვერპლია თბილისის ცნობილ სოვდაგრის შვილი უნტერაფიცერი ალექსი ილიას ძე ხარაშვილი.

◆ **წყლის საკითხი.** საგანგებო ბიუროს კრებამ, 14 ამ თვეს მოისმინა და განიხილა ინჟინერის გრ. ქურდიანის წინადადება წყლის გამოყვანის შესახებ ბულაჩარის წყაროებიდან (დუშეთის მაზრა). და მიენდო ქურდიანს დაწვრილებითი გეგმისა და ხარჯთაღრიცხვის შედგენა ამ საქმისათვის. ბიურომ აგრეთვე დაავალა ინჟინერს ლისიცანს გამოიკვლიოს მუხრანის ჰალები და ნატახტარი წყლის მხრივ.

◆ **კრების გაგრძელება.** ქალაქის კომიტეტს, რომელიც შეღავათს აძლევს ჯარში გასაწვევთ, კრება ექნება ოთხშაბათს, 19 მკათათვეს. ამ დღეს კომიტეტი განაგრძობს შუამდგომლობათა განხილვას.

✦ მოვლე ვიდაინი ... [illegible] ... ბეჭდავს. ... [illegible] ... ენიუწყებს ... საზოგადოების ... [illegible]

✦ ქართველ მუშათა საზოგადოება ... [illegible] ... 1 ოლქის ... 105 ... 99 ... [illegible]

✦ ... [illegible] ... სამეფო საზოგადოების მო- ... ც. 3. ... 50 ... [illegible]

✦ ... [illegible] ... 30 ... 20 ... 2 ... 30 ... [illegible]

✦ მომზადებულია ამხანაგობა. ... [illegible]

✦ ... ქ. 3 ... 2 ... 1 ... 66 ... 22 ... [illegible]

✦ გადამდები სნეულებანი. გუშინ, 15 ... 4, ... 39, ... 4, ... 38, ... ლიანი 124 კაცი.

მოსკოვის სახალხო ბანკის შესახებ

... [illegible] ... 7 ... [illegible] ... ბანკის ... მონაწილეობა ... [illegible] ... მინდობილების ... [illegible]

ბრძოლის შემდეგ—გამოცხადებული ამხანაგობა

დ. ზ. ნიკოლოზი.

... [illegible] ... 1916 ... 400 ... 1916 ... 1,000 ... [illegible]

... [illegible]

გაზ. „საქართველო“-ს კანტორა ამით აუწყებს ხელის მომწერთ, ვინც 25 მკათათვემდე ფულს არ შემოიტანს, გაზეთი მოესპობა.

... [illegible] ... 400 ... [illegible]

იმედი გვაქვს ტიფლისის საზოგადოება შეიგნებს ამ დიდი საქმის მნიშვნელობას, გასწმენდს ამხანაგობას მავნე პირებიდგან, განათლებულ, მცოდნე და წმინდა კაცებს აირჩევს ბანკის გამგეებად და არ შეირცხვენს თავს მეზობელ ბანკებთან და საზოგადოებაში.

საქმის მცოდნე.

სახალხო თეატრი იმერეთში

... [illegible] ... მომცემი რამ, ვისაც კი უნახავს ხსენებული სახალხო თეატრი, იგი დამეთანხმება, რომ იმის აშენებელ-მომწყობს დიდი ხალისი ჰქონია და დიდი ენერგიაც უნდა ჰქონდეს დახარჯული, მიუხედავად იმისა, რომ არავითარი შემოსავლიანი წყარო არ იყო პატრონისათვის და წარმო-

ქართული სტამბის ბედი XIX საუკ.

(დასასრული. იხ. „საქ.“ № 156).

... [illegible] ... 1834 ... [illegible] ... 1844 ... № 14030 ... [illegible] ... 800 ... 1834 ... 24 ... [illegible] ... „700, 150 ... [illegible] ... 150 ... 400—500 ... 26 ... 1835 წ.—... [illegible]

... 1820 ... 1803 ... 1808—1819 ... 1820 ... 20 ... 1835, 27 ... № 838 ... 1815 ... 7 ... 1817 ... [illegible]

1818 ... 1816 ... 1803 ... 1810 ... 1810 ... 1817 ... 1820 ... 21 ... [illegible]

... 1818 ... 1821 ... 14 ... 1824 ... 14 ... 1827 ... 12,000 ... 1820 წ. № 61). ... 1835 წ. № 3606.

სტამბის არავითარი კუთვნილებანი არ მოიპოვებიან“, ამის შემდეგ კანტორამ მისწერა სინოდს 1? მარტს 1836 წ. № 435: „თბილისში სტამბის გამართვა საზარალო იქნება“. კანტორის ესრეთი აზრი სინოდმა დაამტკიცა და ...

უქაზით აცნობა 31 აგვისტოს 1836 წ. № 10958 [1]). 1848 წლიდგან ქართული სტამბა ისევ ამუშავეს მოსკოვში, ამ დროიდგან კორექტორათ იყო 1868 წლამდე დეკანოზი მიხეილ გურგენიძე. 1821—1835 წლებში მოსკოვში.

დ ა ს ტ ე ბ ა.				რა ღირდა?		დ ა რ ი გ დ ა.			არის დარჩენილი.		
1) ლოცვანი ერთი ცალი	1 მ. 40 კ.	1150 ც.	1610 მან.	— კაპ.	1032 ც.	=1482 მ.	20 კ.	127 ც.	=177 მ.	80 კ.
2) პარაკლიტონი	9 40	1150	10465	—	760	=6916	—	390	=3542	—
3) დავითნი	2 35	1150	2702	50	661	=1553	35	489	=1149	15
4) კონდაკი	2 50	1150	2875	—	683	=1707	50	467	=1167	50
5) სახარება	5 89½	649	3825	20½	—	—	—	649	—	—
6) სამოციქული	5 25	1150	6037	50	454	=2383	50	696	=3654	—
7) ქურთხევანი პატარა	2 50	1150	2875	—	210	=532	50	940	=2342	50
8) ქურთხევანი დიდი	8 —	1150	9200	—	410	=3280	—	740	=5920	—
სულ დაიბეჭდა		9200 ც.	=45101 მ.	2½ კ.	4644 ც.	=2267 მ.	5 კ.	4556 ც.	=2242 მ.	75½

1845—1865 წ. წ. ... [illegible] ... 1899 წ. ... [illegible] ... 7 ... [illegible]

იმერეთის ... [illegible]

... [illegible]

მღ. ... კაკაბაძე.

1) ... [illegible]

დგენების მმართველ წრეებს სულ მცირე ფასად უთმობდა თეატრს, იგი მხოლოდ სულ მუდამ იმის ცდაში იყო შეეძინა ახალი დეკორაციები, ტანისამოსი და ხელსაწყო, რაც აუარებელი მოიპოვება ამ ჟამად.

ამ ცამეტი წლის განმავლობაში განაპირა უბნისთვის ქართული წარმოდგენების მართვა დიდ ნაბიჯის გადადგმად უნდა ჩაითვალოს. წინად თუ არავის გაეგოთ რა იყო თეატრი, დღეს დიდი და პატარა, ყველა თეატრის სიყვარულით არის გაჟღენთილი.

ამიერიდან ავლაბარში ქართულ წარმოდგენების მმართველი წრე უბინაოდ, უთეატროდ უნდა დარჩეს. მიუხედავად იმისა, რომ ამგვარი განაპირა უბნებისათვის უფრო უნდა გაფართოვდეს ხალხში გონებითი საზრდოს მიწოდებისთვის მუშაობა, უკეთესად მოეწყოს და უკეთესი თეატრები ააშენონ, ვიღაც ბოროტი ადამიანების, ფულის მოგებით მადა გაღვიძებულთა წყალობით, რაც არის წვითა და დაგვით შეძენილი, ისიც ხელიდან მიდის.

კარგი იქნებოდა, რომ ამას ქართველი საზოგადოება შესაფერს ყურადღებას მიაქცევდეს და არ ჩაუგდებდეს ჩარჩებს ხელში ასე მშვენივრად მომართულ სახალხო თეატრს. თვით პატივცემული ნიკოლოზ მურაშკო დიდი მოყვარულია სათეატრო ხელოვნების და ცოტად თუ ბევრად პატივსა სცემს ავლაბრის ქართულ სახალხო წარმოდგენების მმართველ წრესაც, რომელიც მასთან ერთად თეატრის დაარსებიდან მხურვალედ მუშაობდა. და სულ ადვილად შესაძლებელია, რომ თუ ხეირიანი გულშემატკივარი გამოუჩნდა უპირატესობა ქართულ წრეს მიაკუთვნოს.

იმედია გამოუჩნდება გულშემატკივარი ზემოხსენებულ წრეს, და საქმეს ჩვენს სასარგებლოდ მოაგვარებს!

ინ—მანი.

ქართველები ბრძოლის ველზე

ქართველი რაზმის ვაჟკაცობა. „ზაკ. რეჩს“ ატყობინებენ რომ ქართულ პირველ ცხენოსან ასეულს თ-დ **ერისთავის** წინამძღოლობით დაუპყრია ქალაქი წერი; თავადი ერისთავი წარუდგენიათ ვლადიმერის ჯილდოზე.

სოფელ ზაბთან იმავე რაზმს დაუტყვევებია აფიცრები, ასკერები და ჩაუგდიათ ხელში მრავალი თოფ-იარაღი და 200 ცხენოსანი. ამისათვის უფროსი და მისი ხელქვეითნიც წარუდგენიათ წმ. გიორგის სხვა და სხვა ხარისხების ჯილდოზე.

ქართველთა დაჯილდოება. უკანასკნელი ცნობებით დაუჯილდოვებიათ წმ. ანნათი პორუჩიკი კავკასიის მსროლელთა ბრიგადისა სვანიძე და პოდპორუჩიკი გრუზინსკი; წმ. სტანისლავის ორდენით—თავ. აბხაზი.

დაჭრილნი და ავადმყოფნი. თბილისის ქალაქის ლაზარეთში (№ 38) მოიყვანეს გუშინ-წინ: თავ. ალ. ელ. მაჩაბელი, შალ. სოფ. მგალობლიშვილი, თევ. ზაქ. იაკობაშვილი და გიორ. სემ. ჩხოტუა. შემდეგ ლაზარეთში მოიყვანეს ზაქ. დავ. ფორაქიშვილი.

მეც მოგმისმინეთ

(ქართულ გალობა-სიმღერის მფარველ-მოყვარულთა საყურადღებოდ).

ზედმეტად მიმაჩნია იმაზედ ლაპარაკი, თუ რა ეროვნულ განძს წარმოადგენს ჩვენთვის ჩვენებური, ეროვნული გალობა-სიმღერა. მე აქ მხოლოდ ერთხელ კიდევ აღვნიშნავ, რომ ეს ერის საუნჯის მცოდნე პირები—მგალობელ-მოსიმღერეები თან და თან გვაკლდებიან, ახლები არ სწავლობენ და თუ სწავლობენ უმეტესობა ასხვაფერებს და მით ძველ შნოსა და ლაზათს უკარგავს. აი ამიტომ არის საშური ახლავე ჩაიწეროს (ან გადაიღოს) და მომავალი თაობისათვის მაინც უკვდავვყოთ. წარსულ თვეში მე ჩემის მგალობლებით დამიბარეს თბილისში, რათა ხელი შემეწყო გურულ გალობა-სიმღერის ჩაწერისთვის. არ ვიცი რა მოსაზრებით, მაგრამ ამ კეთილ საქმეში ხელის შემშლელები გამომიჩნდნენ. მე ზედ მეტად მიმაჩნია პასუხი გავცე „თანამედროვე აზრში“ წერილის მომთავსებელ ბ-ნ ვარ. სიმონიშვილს. მე ამ ჩემი წერილით წინადადებას ვაძლევ ქართულ ფილარმონიულ საზოგადოებას და მასთან ქართულ ყველა კულტურულ დაწესებულებას, თუ მართლა ჰსურთ შეკრიბონ და დაიცონ შეუბღალავად გურული გალობა-სიმღერა, იმ შემთხვევაში თავი მოუყარონ ცნობილ სპეციალისტებს და მათი თან დასწრებით გამომცადონ მე და ჩემი ყოფილი მოწაფეები, გამოსცადონ აგრეთვე სხვა ცნობილი მგალობელ-მომღერლის გუნდი და ის ჩაიწერონ და საგანძურად ის შეინახონ რომელიც უკეთესი დარჩება. მე ყოველთვის მზათ ვარ, თუ კი ჩემზე უკეთესი სხვა გამოჩნდება პირველი ტაში მე დაუკრა და დიდი მადლობაც შევწირო.

ძველი მგალობელი თავადი
მელქისედეგ ნაკაშიძე.

დაბა-სოფლები

სოფ. ქვემო-ნიქოზი (გორის მაზ.)
(საკუთარ კორესპონდენტისაგან)

სოფ. ქვემო-ნიქოზი ქ. გორიდან 20—22 ვერსის მანძილზე მდებარეობს. მდ. ლიახვის მარჯვენა ნაპირზე. ცხოვრობს 90 კომლამდე, მათში 20 კომლამდე სასულიერო წოდება და თავად-აზნაურნი შეადგენენ. შედარებით სხვა სოფლებთან, ამ სოფელში ინტელიგენტთა რიცხვი საკმარისია, რომლის მომეტებული ნაწილი საზაფხულოდ ეწვევა ხოლმე სოფელს. ახალგაზრდობა ზაფხულობით დრო გამოშვებით წარმოდგენებს მართავს და ჩვენ მიძინებულ სოფელს სიცოცხლე დაეტყობა ხოლმე. წარმოდგენის გარდა აქაურ ინტელიგენციას სხვა საშუალება ვერ მოუნახია, რომ გლეხკაცობას დაუახლოვდეს. ამის მიზეზად ის უნდა ჩაითვალოს, რომ სოფელს არა აქვს ისეთი რამ შენობა, სადაც თავისუფლად შეკრება შეიძლებოდეს. თუმცა ქვემო-ნიქოზში პირველ დაწყებითი სამინისტრო სკოლა არსებობს, მაგრამ იგი ზაფხულობით დაკეტილია და შეუძლებელიც არის იქ თავის მოყრა.

ყოვლად უსამღვდელოესი ეპისკოპოსი კირიონი, რომლის სამშობლო სოფელი ქვემო-ნიქოზია, დიდი ხანია ფიქრობდა თავის საყვარელ სოფელში ისეთი რამ დაეწესებინა, რაც რომ ყველას თავს მოუყრიდა და შეგნების გზაზე დააყენებდა ხალხს. მაგრამ ბედმა ეპისკოპოსი კირიონი სამშობლო სოფელს და მხარეს ათ წელიწადზე მეტია რაც მოსწყვიტა და თავისი სურვილი სისრულეში ვერ მოიყვანა. ამ სამი წლის წინად პატივცემული ეპ. კირიონი ხერსონის მონასტერში (სევასტოპოლიდან 5 ვერსის მანძილზეა) ვინახულე. მისი პირველი კითხვა ის იყო, თუ როგორ იმყოფება ქვემო-ნიქოზი. პასუხის შემდეგ გადმომცა, რომ ნაწილი თავისი ძვირფასი სამკითხველოსი სოფელში გაგზავნა და სოფელს მალეც აუშენებს შენობას სადაც მოთავსებული იქნება ბიბლიოთეკა-სამკითხველო.

ეპ. კირიონმა აასრულა თავისი სურვილი და შარშან სოფელს ასი თუმანი გამოუგზავნა. სოფელმა იყიდა ამ ფულით შუაგულ სოფელში სასახლე ადგილი ეზოთი, სადაც მომავალში სამკითხველოს შენობა უნდა აშენდეს. თუ შენობა აიგო ს. ქვემო-ნიქოზს მართლაც რომ ძვირფასი წიგნთსაცავი ექნება. სულ 600—700 ცალი წიგნია, მათ შორის მრავალი ძვირფასი ისტორიული შინაარსისა, რომლითაც სოფელი 3 წელიწადია ვერ სარგებლობს და მხოლოდ აქ მცხოვრებ მასწავლებლის ოთახს ამშვენებს. საქმე რომ მოგვარდეს და ეს ძვირფასი წიგნები არ მიიფანტ-მოიფანტოს და მართლაც რომ სოფლის საკუთებას წარმოადგენდეს, საჭიროა ეპისკოპოსმა კირიონმა ისეთ პირთ ჩააბაროს ეს წიგნები, რომ ვიდრე საკუთარი შენობა ექნება სოფელს, ზაფხულობით მაინც სკოლის შენობაში ბიბლიოთეკა-სამკითხველო მოეწყოს. ეს მით უფრო საჭიროა დღეს, რადგანაც სოფელი გაფაციცებით შესცქერის, ვისაც კი ხელში გაზეთს დაუნახავს.

* * *

ს. ქვემო ნიქოზში ამ ბოლო დროს მეხილეობა დიდათ გავრცელდა. ვაზის ავადმყოფობამ მცხოვრებთ მევენახეობაზედ ხელი ააღებინა და მის ადგილზე ბაღებს აშენებენ. გაზაფხულდება თუ არა სოფელს ჩარჩები მოედებიან და თუ კი გაჭირვებულ კაცს მოასწრებენ ხილს ყვავილზე იყიდიან. რაც გასაყიდი ხილი დარჩება, ზაფხულში ისიც უპატრონობის გამო ნახევარ ფასში იყიდება. ზოგიერთი ადგილობრივი მცხოვრები ჩარჩებს, ერთ ჰქა არაყის გულისათვის, დიდ სამსახურს უწევენ. სოფ. ქვემო-ნიქოზსაც ჰყავს ამ გვარი პირები, რომლებიც გაზაფხულდება თუ არა ჩარჩებს დამქაშებივით აჰყვებიან ხოლმე და რაღაც გროშების გულისათვის მთელ სოფელს დიდ ზიანს აყენებენ. ალუბალი და ბალი (შპანკა) მომწიფდება თუ არა, ეს ვაჟბატონები, რომელიმე ჩარჩის სასარგებლოდ, ხმას გაავრცელებენ, რომ ქვემო-ნიქოზში ყველაფერი გაყიდულია. სხვა ჩარჩები ამ მხრით მოტყუებულნი სოფელს თავს ანებებენ და მთელი სოფლის ბედი ერთი ჩარჩის ხელში გადადის. მას მეტოქე არა ჰყავს და ისე იქცევა და იმ ფასში ყიდულობს ხილს, როგორც მოესურვება.

ადგილობრივი მცხოვრებნი ამ გვარ „მეზობლის“ საქციელს კარგად ჰხედავენ, მაგრამ როგორ უშველონ თავს, არ იციან. პირიქით თვით გამყიდველნიც მათ ყურადღებით ექცევიან, ე. ი. რამეს გადააკვრევინებენ, ოღონდ კი მისი ხილი ადრე დაკრიფონ.

გარდა ამისა სოფლელები სასწორითაც ძალიან სტყუვდებიან. ისეთი სასწორით სწონავენ ხილს, რომ გლეხკაც მისის არა გაეგება-რა, ისე რომ მისი ბედი მყიდველის სინიდისზეა მინდობილი. ამ სოფლიდან ყოველ წლივ სხვა და სხვა ხილი ათას ფუთობით გააქვთ. საჭიროა სოფელმა საკუთარი სასწორი შეიძინოს და მით თავისი ნაშრომი ცოტათი მაინც დაიფაროს.

ჩ. კ—ძე.

—

ს. მეჯვრისხევი. აქეთ გვალვამ ყოველივე გადაახმო. სიმინდის იმედი აღარავის აქვს, პურს კი კარგი მოსავალი აქვს, ვაზსაც არა უჭირს რა, ხილს საშუალოთ ასხია.

გაზეთში მოხსენებულმა წითელ და ლურჯ ბილეთიან ჯარის კაცის გაწვევამ მეტად დააფიქრიანა ხალხი. სოფელი უკაცოდ რჩება.

ამ გაჭირვებაში ქალებმა დიდი უნარი და ფხა გამოიჩინეს. ერთი თვეა ს. მეჯვრისხევის „მანდილოსნის“ განყოფილებამ პურის ცხობას მიჰყო ხელი. საქმე ჩინებულად მიდის. აუარებელი მსყიდველი აწყდება. თუმცა ფქვილის შოვნა მეტად ძნელია, მაგრამ ქალები მაინც ძალიან მეცადინობენ.

აგერ ზაფხული გადის და ჯერ არაფერი გასართობი არ გამართულა, ეტყობა მოთავენი სოფლად არ არიან, თორემ აქამდის იზრუნებდნენ.

მოკეთე.

—

ს. შემოქმედი (გურია). კვირას, 10 მკათათვეს, შემოქმედის მომხმარებელი საზოგადოების „ეკონომია“-ს წევრთა კრება მოხდა ანტონ ცეცხლაძის თავმჯდომარეობით. კრებამ მოისმინა სარევიზიო კომისიის მოხსენება.

4 მაისიდან დღემდი საზოგადოებას დაუტრიალებია 3098 მ. 86 კ. წმინდა მოგება დარჩენილა 161 მ. 91 კ. კრებამ იქონია მსჯელობა საწევრო და საპაიო ფულის შემოუტანლობის შესახებ და დაუნიშნა უკანასკნელ ვადათ მარიობისთვის 1 რიცხვი ამა წლისა. კრებამ ისევ ძველი გამგეობის წევრები დასტოვა: ივანე თომას ძე სიმონიშვილი, იოსებ მაქსიმელის ძე ბერძენიშვილი და ნიკოლოზ კონსტანტინეს ძე ჩხატარაშვილი. სასყიდლად დაუნიშნა ამათ ასი მანეთი თვეში.

კითხვა იყო ამიერ კავკასიის კავშირში წევრად ჩაწერვის შესახებ. ერთხმად დაადგინეს წევრად ჩაეწერნენ.

ს. ჟუჟისპირელი.

წერილი რედ. მიმართ

მ. ხ.

ბ-ნო რედ.

დიდათ გმადლობთ თქვენი გაზეთის 207 ნუმრის გამოგზავნისთვის, სადაც მოთავსებულია ჩემი განმარტება ქართული გაზეთი „ჩვენი მეგობრის“ ჩემდამი შეკითხვის გამო და ამავე გაზეთის პასუხი. ნება მომეცით ამის შესახებ ვაცნობო ქართველ საზოგადოებას, რომ „ჩვენმა მეგობარმა“, რომელმაც მე მაიძულა მის შეკითხვაზე მეპასუხებინა, ჩემი წერილი თავის ფურცლებზე არ დაბეჭდა და ის „დღემდის უმალავს თავის მკითხველებს ჩემი განცხადების ტექსტსა და შინაარს. ეს სრულიადაც ხელს არ უშლის მას მოათავსოს დაუსრულებელი განმარტებები და ცილისწამებანი, რასაც სადავო საკითხთან არავითარი დამოკიდებულება არ აქვს და რაც ჩემ მიერ თავის დროზედ იყო სავსებით დარღვეული ადგილობრივ პრესაში. ვისაც ეს აინტერესებს, სადავო საკითხს ადვილად გამოარკვევს: ფოთის ქალაქის გამგეობისა და ჰიათურის შავი ქვის მრეწველთა საბჭოს არქივები, ადგილობრივი გაზეთების კოლექცია და სახელმწიფო სათათბიროსა და მისი კომისიების ჟურნალები, ყველასთვის ხელმისაწვდომია. არც კვლავ ამ სიბინძურეში ამოსვრის სურვილი მაქვს, არც მოცალება. დროც არ არის ამისთვის შესაფერისი: თითეულ ჩვენგანს აუარებელი და გაცილებით უფრო სერიოზული საზრუნავი აწევს კისერზე და ბიზანტიელებთან კამათიც არ მსურს. („კუტაისკ. ვესტი.“)

სრულის პატივისცემით **ნ. ნიკოლაძე**
ქ. ფოთი.

—

ბ-ნო რედაქტორო! გთხოვთ თქვენი პატივცემული გაზეთის საშუალებით უღრმესი მადლობა გამოუცხადოთ ქართველ საქველმოქმედო საზოგადოებას, რომელმაც შემოსწირა 200 მან. სოფ. მეჯვრისხევის „მანდილოსნის“ განყოფილებას, საფეიქრო სკოლის გასახსნელად.

მადლობას ვწირავთ აგრეთვე ქ-ნ მართა ტატიშვილისას, რომელმაც მერვაში შეაგროვა ნაცნობთა შორის 30 მან. ჩვენის საზოგადოებისთვის და ბ-ნნ სვიმონ ეჯოშვილს, ვლადიმერ ეჯოშვილს, მათე ეჯოშვილს, ვანო გოგნიაშვილს, ალექსანდრე გოგნიაშვილს, რომელთაც შემოსწირეს ათ-ათი მანეთი და კვლავ აღგვითქვეს დახმარება.

„მანდილოსნის“ განყოფილების ს. მეჯვრისხევის **გამგეობა.**

რედაქტორ-გამომცემელი
სანდრო შანშიაშვილი

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის
მატარებლების მიმოსვლა

(დრო ნაჩვენებია ტფილისის)

თბილისიდან გადის:

ბათუმისკენ	საფ.	№ 3,	11.03	დილ.
„	სამგზ.	№ 9,	10.33	საღ.
ბორჯომის	სამგზ.	№ 17,	8.27	დილ.
„	სამგზ.	№ 19,	3.19	დღ.
ბაქოსაკენ	ჩქარ.	№ 6,	11.13	დილ.
„	სამგზ.	№ 8,	3.54	დღ.
„	საფ.	№ 4,	9.28	საღ.
ყარსისაკენ	სამგზ.	№ 4-3,	11.13	საღ.
თელავისაკენ		№ 4, 7	„ 58	„ დილ.

ტფილისში მოდის:

ბათუმიდან	სამგზ.	№ 10,	9.52	დილ.
„	საფ.	№ 4,	8.38	საღ.
ხაშ.-ბორჯ.	სამგზ.	№ 20,	7.43	დილ.
	სამგზ.	№ 18,	10.12	საღ.
ბაქოდან	საფ.	№ 3,	10.08	დილ.
„	სამგზ.	№ 7,	4.12	საღ.
„	ჩქარ.	№ 5,	8.48	საღ.
თელავიდან		№ 3, . 7	„ 58	„ საღ.

გერმანეთში მყოფ დატყვევებულების ნათესავთა საყურადღებოდ.

ვისაც ჰსურს გერმანეთში მყოფ დატყვევებულებს გაუგზავნოს ფული ან სხვა რამ ამანათი, მან შემდეგის წესით უნდა იხელმძღვანელოს:

ამანათის (პოსილკა“) წონა არ უნდა აღემატებოდეს 12 გირვანქას. ყუთზე გერმანულად უნდა იყოს აღნიშნული ნამდვილი სია ყუთში ჩალაგებულ ნივთებისა. ყუთზე უნდა ეკრას ქაღალდი წარწერით:

An die Kommandatur
des Kriegsgefangenenlagers

აქ დააწერეთ ლაგერის ადრესი.

Liebesgaben für die
russischen Kriegsgefangenen.

აქ ბიურო საკუთარ ბეჭედს დაჰკრავს და ადრესს წააწერს.

Deutschland.

საერთაშორისო საფოსტო შეთანხმების ძალით ასეთ ამანათს ფოსტა უფასოდ გზავნის, ეს ამანათი უნდა გაიგზავნოს შემდეგის მისამართით:

პირველი:

Suisse, Bern Ensingnenstrasse,
№ 48, A. A. Вахерахтъ.

ან კიდევ მეორე:

Banque populaire Suisse, Fond
Russepour les prisonnier de
guerre.

ცნობების მიღება უკვალოდ დაკარგულთა და ტყვეთა შესახებ შეიძლება შვეიცარიაში არსებულ ბიუროდან, რომლის მისამართი ასეთია:

Швейцарія Заказное
Suisse. Recommandée
Comité International de la
Croix Rouge.
Agence des prisonniers de
guerre Genève.

თუ გსურთ, მიმართეთ

რემინგტონზე რისამე დაბეჭდვა,
რემინგტ. სწავლა ამერიკ. წესით,
საქმის ქაღალდის დაწერა,
თხოვნების შედგენა,
საქმის და თხოვნის წარმოება,
ცნობების შეკრება,
მოსამსახურის შოვნა,
საკომისიო მინდობილობა,
ბინის გაქირავება,
ბინის შოვნა,
მამულის ყიდვა,
მამულის გასყიდვა,
მამულის დაგირავება,
მამულის იჯარით გაცემა და სხვ.

ცნობის-კონტორას
ი. თ. გვათუასას
თბილისი, ვერის დაღმართი,
სახლი მელიქ აზარიანისა № 1

შუამავლობას ეს კონტორა
გასწევს როგორც ქალაქელთა
ისე ქალაქ გარეშელთათვის.

ყველა საქმეს კონტორა სწრაფლ და პირნათლად ასრულებს.

◆◆ ხელმისაწვდენ ფასებში ◆◆

მისამართი პროვინციელთათვის: Тифлисъ, Верійск. спускъ И. Т. Гватуа, Справочная контора.

საუკეთესო კახური
ღვინის საწყობი
ადამ ზურაბის ძის
ბერელაშვილისა
მოთავსებულია მიხეილის ქუჩაზე № 5. საკუთარი სახლი.
(102—წ.)

ქ. ბაქოში
ღვინით ვაჭრობა
„მელაანი“
თ. ი. ზ. ანდრონიკაშვილი და ამხ.
იშოვება საუკეთესო კახური ღვინოები
(112—წ.)

შეშის საწყობი
ნიკოლოზ იოს. ჭრელაშვილისა
ანდრიას ქუჩა, № 87. საუკეთესო ღირსების შეშა
ყველასთვის ხელმისაწვდენ ფასზე
საკუთარი ტყიდან
საწყობს აქვს გადამზიდავი ურმები და კისრულობს შინ მიტანასაც
(103—წ.) ტელეფონი 5—96.

საგალანტერიო მაღაზია
ერ. ივ. ჭავჭანიძისა და
ი. ი. გველესიანისა
იმყოფება შუა ბაზარში, მანთაშევის ქარვასლაში.
იშოვება ყოველგვარი საგალანტერიო საუკეთესო საქონელი:
ჩულქეულობა, ქოლგები და სხვა ახალ მოდის საქონელი
(101—წ.)

კოოპერატიული გამომცემელთა ამხანაგობა
„განახლება“
შეუდგა ქართულ კედლის კალენდრის ბეჭდვას 1917 წლ.
შედგენილი გრ. ჩარკვიანის მიერ.

ამხანაგობა სთხოვს კოოპერატიულ საზოგადოებებს მოაწოდეს შემდეგი ცნობები: 1) დრო დაარსებისა, 2) რა თანხით დაიწყეს ვაჭრობა 3) რიცხვი წევრთა და 4) ვისგან შესდგებოდა გამგეობა წარსულში და აწმყოში. ახალგაზდა მგოსნებს ვთხოვთ გამოგვიგზავნონ მოკლე ლექსები კალენდრის ფურცლის მეორე გვერდზე მოსათავსებლად. ვთხოვთ გვაცნობონ ვის რამდენი კალენდარი დასჭირდება. ფასი კალენდრისა გამოცხადებული იქნება დაბეჭდვის უმალ. საზოგადოებებს დაეთმობა კალენდრის ღირებულებიდან 10%.

ცნობები და ლექსები მოწოდებულ უნდა იქნეს 20 მკათათვემდის შემდეგი მისამართით: თბილისი, ტამოჟნის ქუჩა № 4 მომხმარებელ საზოგადოება „ღორძინების“ სავაჭრო, ამხანაგობა „განახლების“ გადასაცემად.
(2-257-2)

ქ. თბილისში, ოლგას ქ. № 6, ჟურნალ-გაზეთების კანტორა და წიგ. მაღაზია
„განათლება“-ში
იყიდება ყოველგვარი ქართული წიგნები, მწერ. სურათები, ომის ქარტები რომლებიც გაეგზავნება მსურველთ მოთხოვნილებისთანავე.

პროვინციელ აგენტებს გაეგზავნება აგრეთვე ყველა ადგილობრივი ჟურნალ-გაზეთები: „თანამედროვე აზრი“, „საქართველო“, „ეშმაკის მათრახი“, „თეატრი და ცხოვრება“,“, „სახალხო ფურცელი“, „ზვირთი“, ჟურნ. „განათლება“ კავკაზსკოე სლოვო „თბილისის ლისტოკი“, „ორიზონი“, „მშაკი“ და „ხათაბალა“.

ფული და წერილები უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисъ почт. ящ. № 96, Сильвестру Р. Таварткиладзѣ.
ტელეგრამის ადრესი: Ольгинская 6. Таварткиладзе.

თევზის მრეწველნი
ძმ. მეზველოვები
პუშკინის ქუჩა, საკუთ. სახ., № 9, ტელეფონი № 712.

ყოველ დღე მოგვდის საკუთარ და სავაჭრო სახლ. „ლ. მაილოვის-ძმით, სამრეწველოებიდან ახალი ქვირითის ხიზალალა, მცირე მარილიანი, შავი „„მეშოჩნი“ ხიზილალა, აგრეთვე ახალ-ახალი მტკვრის ზუთხი, თართი, ფარგა და ლოქო, გვაქვს აგრეთვე მიღებული ყოველგვარი კონსერვები და სარდინკები რუსეთის და საზღვარ-გარეთის ფირმებისა ხანგრძლივ ინახება.

სტამბა „ცხოვრება“ კალანდაძისა, ვაზიევის შესახვევი № 4.